

Lekcja 1

5 lipca

UCISK, TŁO HISTORYCZNE

Tekst przewodni: Wj 2,23-25.

Zakres studium: Wj 1,1-2,25.

Część I: Przegląd

Wprowadzenie

Pierwsza lekcja jest podsumowaniem długiej historii ludu Bożego w Egipcie, od czasów Józefa, kiedy Izraelici doświadczyli ogromnego powodzenia, po zniewolenie przez okrutnego faraona, który nakazał mordowanie nowonarodzonych izraelskich chłopców. Bóg nie pozostaje bierny, kiedy siły zła starają się zniszczyć Jego lud. On jest Zbawicielem. Tak więc posłał On wyzwoliciela, swojego sługę Mojżesza, którego chronił od narodzenia i prowadził tak, iż ten został adoptowany do rodziny faraona. W ciąg pierwszych czterdziestu lat życia Mojżesz otrzymał najlepsze dostępne wykształcenie, najpierw od matki, a potem na egipskim dworze. Choć był przygotowywany, by zająć tron egipski i stać się kolejnym faraonem, Mojżesz przez własne błędy i zarządzenia Boże znalazł się w domu Jetry, poślubił jego córkę i podjął pracę jako pasterz.

Tematy lekcji

1. Spełnienie Bożych obietnic powodzenia i błogosławieństw należy świętować. Wdzięczne serca dostrzegają miłość i troskę Boga oraz uznają, że to On błogosławi i interweniuje, by zapewnić dostatek i powodzenie swoim wiernym. Jednak jeśli jesteśmy nieostrożni, możemy łatwo stracić z oczu fakt, że Bóg, a nie nasze osiągnięcia, jest gwarantem naszego powodzenia. Zapominając, że wszystko, co mamy, ostatecznie należy do Boga, możemy ulegać zazdrości i w ten sposób ograniczać i psuć dobre dzieło, którego Bóg pragnie dokonać przez nas dla ratowania naszych bliźnich.
2. Modlitwy mają różne funkcje. Służą nie tylko chwaleniu Pana za Jego dobroć i uprzejmość wobec nas, ale są także prośbami - wołaniem zranionych, uciśnionych, rozpaczonych i uciskanych ludzi, którzy potrzebują pomocy. Żli ludzie łamią prawa innych, ale Bóg obiecuje wspierać pokrzywdzonych.
3. Dobrą nowiną jest, że Bóg słyszy nasze rozpaczliwe wołania o Jego przebaczenie, obecność i interwencję. Widzi nasze zmagania, liczy nasze łzy, rozumie nasze cierpienie i odpowiada na nasz jęk niedoli.
4. Wszyscy uciskani, prześladowani, wyzyskiwani i marginalizowani ludzie mogą się utożsamiać z historią wyzwolenia z niewoli egipskiej opisaną w *Księdze Wyjścia*. Z tego historycznego sprawozdania uczą się, że nie są sami. Bóg jest z nimi, choć czasami wydaje się, że milczy. Jego niewidzialna obecność i zapisane w *Biblii* obietnice niosą im pocieszenie i pewność zbawienia.
5. Bóg wspominał na swoje przymierze z Abrahamem, Izaakiem i Jakubem. On jest wierny. Co On obiecuje, tego dotrzymuje. Bóg interweniuje w wybranym przez siebie czasie. Boży plan nie zawsze jest zgodny z naszym doraźnymi pragnieniami i oczekiwaniami.

Część II: Komentarz

Księga Wyjścia nie jest księgą o Mojżeszu, ale przede wszystkim o Bogu i Jego kierownictwie w życiu Mojżesza i Izraelitów. Zaczyna się obrazem Bożych błogosławieństw dla rodu Jakuba. W zaledwie siedemdziesiąt osób przybyli do Egiptu na zaproszenie Józefa, ale stali się liczny ludem (Wj 1,7), zgodnie z obietnicą daną przez Boga Abrahamowi (Rdz 15,5).

Jednak powodzenie Izraelitów nie trwało długo. Nowy egipski faraon patrzył na nich z zawiścią i lękiem, więc zaczął ich gnębić niewolniczą pracą i uciskiem. Historycznie rzecz biorąc te dramatyczne wydarzenia przypadały na okres XVIII Dynastii. W tamtym czasie zaczęła panować nowa dynastia Hyksosów. Pierwszy władca z tej dynastii, Ahmose (1570-1546 p.n.e.), był przypuszczalnie tym, którzy nie uznawał dokonań Józefa (Wj 1,8) i postanowił uczynić Izraelitów niewolnikami. Sytuacja ludu Bożego uległa gwałtownemu pogorszeniu od dobrobytu i wolności do niewoli i znoju pod batem surowych nadzorców (Wj 1,11.13.14). Władcą, który dokonał najbardziej drastycznej zmiany był Amenhotep I (1546-1526). Jednak im bardziej Izraelici byli uciskani, tym szybciej rosła ich liczba (Wj 1,12). Faraon doszedł do wniosku, że musi ich zgnać jeszcze cięższą pracą.

Ten ciąg okrucieństwa i ucisku ze strony egipskich władców osiągnął kulminację za panowania bezwzględego Totmesa I (1525-1512), który wydał bestialski nakaz mordowania nowonarodzonych hebrajskich chłopców (Wj 1,22). Jeśli wyjście Izraelitów z Egiptu nastąpiło w marcu 1450 roku p.n.e., za którą to datą się opowiadamy, to Mojżesz urodził się 80 lat wcześniej, to znaczy w 1530 roku p.n.e., za panowania Totmesa I. Totmes I miał córkę znaną jako królowa Hatszepsut (1503-1482). Jako egipska księżniczka adoptowała ona Mojżesza i nadała mu imię. Hatszepsut zmarła, kiedy Mojżesz mieszkał w kraju Midianitów. Mąż Hatszepsut Totmes II (1512-1504) miał z konkubiny syna Totmesa III (1504-1450), który był faraonem podczas wyjścia Izraelitów z Egiptu. Faraon

Amenhotep II (1450-1425), nie będący pierworodnym synem Totmesa III, był przez dwa lata współregentem ze swoim ojcem i miał syna, który zmarł podczas dziesiątej plagi jako pierworodny. Faraon Totmes IV (1425-1417), który objął panowanie po Amenhotepie II, nie był najstarszym synem, jak wskazuje napis na Steli Sfinksa. Tak więc dane biblijne znajdują potwierdzenie w dowodach pozabiblijnych.

Egipskie imię Mojżesza dobrze pasuje do tego okresu (jest podobne do imienia Totmes/Tutmosis) i znaczy „urodzony z” albo „wyłowiony (z)”. Jego pełne imię brzmiało przypuszczalnie Hapimose (przy czym Hapi to imię boga rzeki Nil). Jednak Mojżesz pisząc o sobie pod Bożym natchnieniem pomijał człon Hapi w swoim imieniu na znak, iż nie chce być kojarzony z bogiem Nilu.

Narodziny Mojżesza (Wj 2,1-10) były punktem zwrotnym w dziejach Izraela. Lud Boży modlił się o wyzwolenie z niewoli, prosząc Boga o pomoc w rozpaczliwej sytuacji. Bóg odpowiedział na te prośby narodzinami Mojżesza. Cudowna Boża interwencja w celu ocalenia Mojżesza w tych wyjątkowych okolicznościach uwzględniała współpracę jego rodziców i jego siostry Miriam. Tak więc widzimy, że Bóg posługuje się ludźmi, by rozwijać swoje dzieło i realizować swoje zamiary.

W mroku trudności i cierpienia musimy skierować oczy ku Bogu i ufać Mu, Jego kierownictwu i Jego mądrości, gdyż On nigdy nie opuści swoich dzieci. On jest z nimi nawet pośród ucisku i prześladowania. On zna lzy uciskanych i zranionych. Cierpi wraz z nimi. Prorok Izajasz trafnie zauważa, że „we wszelakim uciśnieniu ich i on [Bóg] był uciśniony” (Iz 63,9 BG). Jego utożsamienie się z nami jest silne i nieodwołalne. Kiedy my cierpimy, i On cierpi; kiedy czujemy się przytłoczeni, On odczuwa nasze przygnębienie; kiedy dotyka nas ból, On odczuwa go tak, jakby dotykał Jego. On jest po stronie prześladowanych, którzy cierpią dla sprawiedliwości (Mt 5,10). On jest miłosiernym i łaskawym Panem. Jest cierpliwy dla nas, a na krzyżu poniósł mękę i śmierć za każdego człowieka, aby dać nam zbawienie. Tymczasem ci, którzy uciskają, stosują przemoc i wykorzystują innych, doświadczą Bożego sądu potępienia i ostatecznego unicestwienia. W tym kontekście przypomnijmy wnikliwy komentarz Ellen White: „W życiu wiecznym tajemnice, które tutaj niepokoiły nas i rozczarowywały, staną się całkowicie jasne i zrozumiałe. Ujrzymy, że nasze pozornie pozostające bez odpowiedzi modlitwy i zawiedzione nadzieje były wśród naszych największych błogosławieństw” (Ellen G. White, *Śladami Wielkiego Lekarza*, wyd. 6, Warszawa 2009, s. 351).

Szifra i Pua, dwie położne, są wzorami wierności. Ponieważ bały się Boga, nie musiały się bać gniewu faraona. Ich szacunek do Boga jako Dawcy życia nakazywał im szanować życie nowo narodzonych dzieci. Bez wahania podjęły decyzję, że nie będą „przypadkiem” zabijać nowo narodzonych hebrajskich chłopców. Wiedziały, że życie jest darem Boga, więc zlekceważyły rozkaz faraona.

Biblia nie mówi nam dużo o pierwszych czterdziestu latach życia Mojżesza (Dz 7,23), poza kilkoma istotnymi szczegółami: (1) Mojżesz został synem córki faraona. (2) Kiedy Mojżesz miał około czterdziestu lat, zabił Egipcjanina, który znęcał się nad Hebrajczykiem. (3) Niedługo potem Mojżesz upomniał Hebrajczyka bijącego innego Hebrajczyka. (4) W wyniku tych wydarzeń Mojżesz zbiegł do kraju Midianitów, gdzie poślubił córkę kapłana Jetry Syporę, która wkrótce urodziła mu syna Gerszona.

Zasadniczym punktem tej lekcji jest wyrażenie „i wspomniał Bóg na swoje przymierze” znajdujące się w tekście przewodnim: „I usłyszał Bóg ich narzekanie. I wspomniał Bóg na swoje przymierze z Abrahamem, Izaakiem i Jakubem” (Wj 2,24). Wierność Boga Jego obietnicom przymierza nadaje stabilność więziom między Bogiem i Jego ludem. On dotrzymuje swoich obietnic bez względu na naszą niewierność. Boże przymierze stanowi prawne ustanowienie więzi między Bogiem i Jego wyznawcami.

W przypadku Izraelitów wydawało się, że Boża obietnica przymierza nie została spełniona, gdyż Jego lud był daleki od powodzenia - przeciwnie, cierpiał dotkliwie. Stwierdzenie iż Bóg „wspomniał na swoje przymierze” nie znaczy, że Bóg miewa braki w pamięci albo że zapomina czasami o swoim ludzie. Bóg interweniuje na rzecz swojego ludu w wyznaczonym przez siebie czasie. Bóg zobowiązał się własnym słowem wobec Abrahama, że uczyni z niego wielki naród, a spełniając tę obietnicę wkroczył, by przynieść wolność uciskanim. Bóg wyzwolił Izraelitów, gdyż obiecał Abrahamowi, że będzie błogosławił jego potomków.

W tych dwóch ostatnich wersetach drugiego rozdziału Słowo *Elohim* oznaczające Boga występuje czterokrotnie. *Elohim* to Bóg mocny, Bóg silny, opisywany w związku z czterema rodzajami działań: Bóg „usłyszał”, „wspomniał”, „wejrzął” i „ujął się”. Wersety te podkreślają, że Bóg znał sytuację, troszczył się o swoich wiernych i był gotowy działać na rzecz swego ludu. Nie zamierzał dłużej odwlekać swojej pomocy. Postanowił zmienić bieg dziejów, gdyż czas Jego interwencji nadszedł. Bóg w swoim miłosierdziu powie „nie” uciskowi i przyniesie wolność swoim wyznawcom, aby mogli służyć swojemu Bogu z wdzięczności za dar wolności. Tak więc łaska Boża triumfuje nad przemocą, uciskiem i niewolą.

Część III: Zastosowanie

1. Jak się czujesz, kiedy ludzie lekceważą cię, ranią, wyzyskują i dopuszczają się przemocy wobec ciebie? Te głębokie powody do rozczarowania i przykre doznania mogą pomóc ci odczuwać współczucie dla tych, którzy przechodzą podobne cierpienia. Jak możesz skutecznie wspierać cierpiących? Co jest najlepszym lekarstwem na życiowe rozczarowania?
2. Jak możesz skutecznie reagować na nadużycia władzy w miejscu pracy czy w Kościele?

3. Wyobraź sobie, co by się stało, gdyby rodzice i siostra Mojżesza nie ufali Bogu i nie mieli odwagi ukryć malca? Co wtedy stałoby się z Bożym planem? Jak Bóg odpowiedziałby na taką hipotetyczną sytuację? Czy miejsce Mojżesza zająłby ktoś inny?
4. Jak to możliwe, że Mojżesz po latach życia w luksusie pogańskiego pałacu postanowił cierpieć wraz z ludem Bożym?
5. Ci, którzy kłaniają się Bogu, nie obawiają się stać przed królami. Wolę Boga stawiają ponad wszystko w swoim życiu, więc idą naprzód odważnie i śmiało, przestrzegając Bożych przykazań. Co to znaczy, że Mojżesz bał się Boga a nie faraona? Jak rozumiesz paradoksalne stwierdzenie, że ponieważ Mojżesz widział „tego, który jest niewidzialny”, był Mu wierny (Hbr 11,27)? Jak możesz widzieć Boga wewnętrznym okiem wiary?

	<p style="text-align: center;">MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przewodniki- materiały uzupełniające treść „Lekcji biblijnych”. • Pytania- propozycje przebiegu zajęć i pytań do dyskusji w szkole sobotniej. www.adwent.pl dział: Studium biblijne • Materiał do „Czasu misji”: https://adwent.pl/czas-misji 	<p style="text-align: center;">KONSULTACJE ONLINE DLA NAUCZYCIELI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wspólne przygotowanie do prowadzenia najbliższego studium Biblii. • Propozycje dodatkowych zajęć. • Odpowiedzi na pytania związane z treścią studium. • Wspólnota, modlitwa <p style="text-align: center;">każdy czwartek, godz.20.00 Zoom: 856 5129 9515 Kod dostępu: Biblia</p>
---	---	--